

zpronevěry může býti jen ten, komu byla zpronevěřená věc svěřena, že jiné osoby přicházejí v úvahu zpravidla jen jako spoluvinníci nebo podílníci a že bude proto přesněji, než se stalo ve zrušeném rozsudku, uvažovati o tom, zda byl automobil svěřen oběma obžalovaným, po případě kterému z nich a jaká byla (činná neb intelektuelní) účast toho kterého obžalovaného na úkonech, jež snad budou podřaděny pojmům zadržení za sebou a přivlastnění.

Čís. 3411.

Zmatekem čís. 4 § 344 tr. ř. pro porušení předpisu první věty § 271 tr. ř. je jen, nebyl-li protokol o hlavním přelíčení, podepsaný předsedou a zapisovatelem, vůbec sepsán, a to aspoň do počátku lhůty k provedení zmateční stížnosti; zákon nepředepisuje pod zmatečností, že protokol musí býti sepsán hned při hlavním přelíčení. Jen, kdyby obhajoba ke zajištění svých tvrzených práv na současnou kontrolu protokolárních zápisů navrhovala, aby protokol byl v čistopisu ke spisům přiloženým sepsován současně (nebo sice mimo hlavní přelíčení, ale přece hned postupně dle běhu přelíčení) a kdyby porotní soud rozhodl proti tomuto návrhu nebo rozhodnutí o něm opomenul, mohla by obhajoba po případě uplatňovati zmatek čís. 5 § 344 tr. ř.

Při spolupachatelství (dle § 70 slov. tr. zák.) nemusí býti v otázce (§ 318 tr. ř.) ohledně jednoho pachatele výslovně vyjmenování i spolupachatelé; ohledně každého obžalovaného a ohledně každého trestného činu musí býti dána samostatná otázka (§ 318 tr. ř.).

Účelem individualisace podle § 318 tr. ř. jest zjistiti osobitost činu za účelem zajištění neporušitelnosti zásady »ne bis in idem«. Tuto individualisaci neruší, byl-li v otázce alternativně uveden způsob činnosti ve smyslu obžaloby, když se tato činnost vztahuje k témuž podnětu, k témuž předmětu a k těmže okolnostem dle místa a času čin jinak pevně určujícím, takže o jeho totožnosti pochybnosti býti nemůže.

Rozsudek nečiní zmatečným, že nebyla dána kontrolní otázka ve smyslu druhé věty třetího odstavce § 323 tr. ř. z moci úřední.

Účelem kontrolních otázek je, by určitý zákonný znak, do předchozí otázky pojatý, byl vyjádřen skutečnými poměry tomu odpovídajícími; zjištění jmen spolupachatelů nelze činiti předmětem otázky kontrolní.

Formální zmatek (čís. 6 § 344 tr. ř.) nemůže býti při zrušovacím roku prováděn jinak a širě, než se stalo v písemném provedení zmateční stížnosti.

§ 322 tr. ř. má na zřeteli jen takové zvláštní přitěžující nebo polehčující okolnosti, které již podle zákonného ustanovení o samém trestném činu jmenovitě jich uvedením v dotýčném ustanovení podmiňují změnu trestní sazby.

Nespadají sem okolnosti podmiňující záměnu trestu smrti podle § 91 tr. zák. slov. v doživotní káznici nebo podle § 92 tr. zák. slov. v káznici patnácti let.

Podstata a účel ustanovení §§ 91, 92 uh. tr. zák. a rozlišení od ustanovení § 338 tr. ř. a §§ 54, 266 tr. zák.

Obžalovaný nemůže uplatňovati (zmatekem čís. 11 § 344 tr. ř.) porušení zákona, které mu není na škodu.

Nejde o porušení předpisu § 170 čís. 2 tr. ř. a o zmatek čís. 4 § 344 tr. ř., nebyla-li okolnost, že se proti svědkovi vedlo v době svědecké přísahy vyšetřování pro zločin, v této době soudu známa, aniž okolnost, že byl svědek na onu přísahu upamatován po zastavení řízení pro zločin, avšak ještě před rozhodnutím o návrhu soukromého účastníka ve smyslu § 48 čís. 2 tr. ř.

Důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 8 tr. ř. pro nesprávné právní poučení nemůže obžalovaný uplatňovati, nedal-li si obsah onoho poučení protokolovati (§ 325 odst. první tr. ř.).

Zákon z 15. dubna 1920, čís. 284 sb. z. a n. nestanovil všeobecně poměr trestů i pro ukládání trestu; nedotýká se ukládání trestu v případech, kde se řízení trestní pro trestný čin spáchaný v tuzemsku koná u jiného soudu než u soudu místa spáchaného činu; v těchto případech musí býti čin posuzován a trestán podle trestních zákonů, platných na místě činu (čl. I čís. 5 a čl. II čís. 3 zák. ze dne 18. prosince 1919, čís. 1 sb. z. a n. z roku 1920).

Soud v území českého práva trestního, soudí-li trestný čin spáchaný v oblasti trestního práva slovenského, a má-li podle něho jako nejtěžšího i trest vyměřiti, musí použiti i při výměře trestu všech ustanovení slovenského trestního práva, uložití tudíž i trest onoho druhu, který pro tyto případy předpisuje trestní zákon slovenský; při záměně zákonného trestu smrti podle § 91 slov. tr. zák. jest vyměřiti správně trest jen doživotní káznici; nezáleží na tom, že tento trest bude podle zák. čís. 284/1920 vykonán na území mimoslovenském jako těžký žalář.

Káznice jest mírnějším trestem než těžký žalář pro nepřipustnost jakéhokoliv zostření.

Skutková podstata podvodu nevyžaduje úmysl pachatelův způsobiti škodu hmotnou, stačí úmysl poškoditi práva nehmotná.

Pokud napodobení a předstírání obřadu uzavření civilního manželství spadá pod ustanovení § 199 b., tr. zák.; spoluvina na tomto podvodu.

Zločin podle § 199 b., tr. zák. rozlišuje se od přestupku § 333 tr. zák. úmyslem poškoditi; nevyžaduje však škodu hmotnou, stačí i úmysl poškoditi práva nehmotná.

(Rozh. ze dne 12. března 1929, Zm I 515/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných Jana M-a a Jana K-e do rozsudku zemského trestního soudu v Praze jako soudu porotního ze dne 30. května 1928, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem vraždy podle § 278 slov. tr. zák., Jan M. kromě toho zločinem krádeže podle § 48 slov. tr. zák. nov. a § 333 slov. tr. zák., zločinem podvodu podle § 50 slov. tr. zák. nov. a § 380 a 383 odst. II slov. tr. zák., zločinem podvodu podle § 197, 200, 201 d), 203 tr. zák., zločinem spoluviny na podvodu podle § 5, 197, 199 b) tr. zák., přestupkem podle § 320 e) tr.

zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák., Jan K. pak též zločinem podvodu podle § 197, 200, 201 d) tr. zák. a zločinem podvodu podle § 197, 199 b., tr. zák., zavrhl, a to prvou z nich v celém rozsahu, druhou pak, pokud uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 344 čis. 4, 5, 6, 8 a 9 tr. ř. Vyhověl však zmateční stížnosti Jana K-e, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 344 čis. 12 tr. ř. a rozsudek porotního soudu ohledně obžalovaného Jana K-e a důsledkem ustanovení § 290 a 350 tr. ř. z úřední moci i ohledně obžalovaného Mikuláše S-ého zrušil ve výroku o druhu hlavního trestu a vyslovil, že na místo uloženého trestu těžkého žaláře nastupuje trest káznice.

D ů v o d y:

Formální výtky, uplatněné ve zmateční stížnosti obžalovaného Jana M-a, jest účelno vyříditi v tomto pořadí: všeobecnou výtku podle § 344 čis. 4, případně čis. 5 a 8 tr. ř. pro nevčasné sepsání protokolu, výtky podle § 344 čis. 5 tr. ř. pro zamítnutí důkazních návrhů a posléze zmatek podle § 344 čis. 6 tr. ř. pro porušení předpisů o otázkách. V příčině protokolování nepopírá, ba naopak připouští zmateční stížnost, že protokol o hlavním přelíčení ve spisech založený byl sepsán a ukončen ještě před počátkem lhůty k provedení zmateční stížnosti. V jejích výtkách činěných v podstatě jen proto, že protokol sepsán byl teprve po hlavním přelíčení, není tedy opodstatněn věcně zmatek podle § 344 čis. 4 tr. ř., ve zmateční stížnosti uvedený, neboť tímto zmatkem by bylo jen porušení předpisu prvé věty § 271 tr. ř., kdyby protokol o hlavním přelíčení, podepsaný předsedou a zapisovatelem, nebyl vůbec sepsán, a to, jak praxe připustila, aspoň do počátku lhůty k provedení zmateční stížnosti (srovnej víd. rozhodnutí čis. 2859, čsl. rozh. čis. 1999 sb. n. s.). Že tomu tak bylo, ze spisů nikterak není patrné a nemůže tedy býti předpokládáno. Zmateční stížnost ani netvrdí a nedoličuje, že předseda skutečně dal porotcům nesprávné poučení, čímž jedině byl by opodstatněn další, číselně uvedený zmatek podle § 344 čis. 8 tr. ř. Dovozuje jen, že tím, že protokol byl sepisován teprve doatečně, po hlavním přelíčení, a dokončen krátce před uplynutím lhůty k provedení zmateční stížnosti, bylo obhajobě znemožněno, by za hlavního přelíčení nahlížela do protokolů, jak výslovně dovoluje posl. odst. § 271 tr. ř., a by mohla sledovati formální vývoj hlavního přelíčení, trvajících 21 dnů. I v příčině právního poučení předsedova poukazuje zmateční stížnost jen na domnělou nemožnost přezkoumání dotyčného, obhájcem prý navrhovaného zápisu a, poukazujíc jmenovitě na obsáhlost tohoto protokolu s otázkami, na obsáhlost rozsudku, na krátkost lhůty, zbývající již po uplynutí jednoho měsíce od hlavního přelíčení k provedení zmateční stížnosti, snaží se dokázati, že zákon vyžaduje pro zabezpečení práv na souběžné zkoumání protokolu o hlavním přelíčení, by byl sepsán hned za hlavního přelíčení, při čemž se jmenovitě odvolává na předpis čtvrtého odst. § 271 tr. ř. o nutnosti převedení těsnopiseckého zápisu do 48 hodin a přiložení převodu k protokolu. Z porušení tohoto tvrzeného práva doličuje zmateční stížnost i zmatek

podle § 344 čis. 5 tr. ř., že byla zkrácena tvrzená práva obhajoby na včasné přezkoumání protokolu. Kdežto tedy číselně uplatňované zmatky podle § 344 čis. 4 a 8 tr. ř. nejsou ve smyslu oněch zákonných ustanovení věcně ani tvrzeny, schází pro odůvodňovanou zmatečnost podle § 344 čis. 5 tr. ř. ve směru právě vyličeném již zákonný předpoklad tohoto důvodu zmatečnosti, že se opomenutí nebo nesprávné použití zákona nebo zásady trestního řízení, jež zabezpečují práva obhajoby, stalo proti návrhu stěžovatelovu. Zákon nepředpisuje pod zmatečností, že protokol o hlavním přelíčení musí být sepsán hned při hlavním přelíčení, takže důvodem zmatečnosti podle § 344 čis. 4 tr. ř. nelze sepsání jeho mimo hlavní přelíčení napadnouti. Jen kdyby obhajoba k zajištění svých tvrzených práv na současnou kontrolu protokolárních zápisů navrhovala, aby protokol byl v čistopisu ke spisům přiloženém sepsován současně (anebo sice mimo hlavní přelíčení, ale přece hned postupně dle běhu přelíčení) a kdyby porotní soud rozhodl proti tomuto návrhu anebo rozhodnutí o něm opomenul, byl by dán zákonem (§ 344 čis. 5 tr. ř.) vyžadovaný předpoklad pro věcné zkoumání otázky, zda opačným postupem soudu nebyly porušeny předpisy zákona nebo zásady trestního řízení, dovozované stěžovatelem z jednotlivých dalších ustanovení § 271 tr. ř. v příčině práva na zkoumání správnosti a úplnosti protokolu ihned při hlavním přelíčení nebo bezprostředně v jeho běhu. Nezajistil-li si obhájce tento formální předpoklad pro uplatnění onoho všeobecného důvodu zmatečnosti, nemůže jej v jeho rámci uplatnit ani v tom případě, že jeho práva snad skutečně proti záměru zákona byla věcně zkrácena. Věcné přezkoumání oprávněnosti důvodu zmatečnosti podle § 344 čis. 5 tr. ř. v onom směru musí tedy odpadnouti již pro řečený formální nedostatek zákonem vyžadovaného předpokladu pro uplatnění tohoto důvodu zmatečnosti, při čemž sluší ještě ke zmatku podle § 344 čis. 8 tr. ř. pro úplnost podotknouti, že není protokolováno ani právní poučení předsedovo, ani návrh obhájcův na jeho protokolování, jenž podle předkládací zprávy nebyl učiněn.

Porušení předpisů o kladení otázek (zmatečnost podle § 344 čis. 6 tr. ř.) spatřuje zmateční stížnost v prvé řadě v tom, že se první hlavní otázka proti předpisu § 318 tr. ř. neshoduje s obžalobou, podle níž všichni tři výslovně jmenovaní obžalovaní dohromady spáchali vraždu, kdežto hlavní otázka žádá odsouzení po případě jen jednoho obžalovaného, spolupachatele jménem neuvádí, nýbrž jen tak zní, zda Jan M. dohromady s jedním nebo s více pachateli zabil člověka. Tato výtka jest bezdůvodná; z otázky jest nepochybně zřejmo, že tvrdí pachatelství obžalovaného Jana M-a dohromady s jedním nebo s více pachateli, tedy ve smyslu obžaloby, kdežto na výlučné pachatelství obžalovaného Jana M-a, — tedy odchylně od obžaloby — byla dána teprve zvláštní otázka eventuální pod č. 4, k jejímuž zodpovědění však nedošlo. Pokud zmateční stížnost žádá, by při spolupachatelství v otázce ohledně jednoho pachatele byli výslovně vyjmenováni i spolupachatelé, není takto navrhovaný doslov zákonem odůvodněn. Ke správným důvodům porotního soudu, jež zmateční stížnost jinak nevyvrací, sluší podotknouti toto: Zákon nemá sice o tom výslovného ustanovení, ale z § 318 tr. ř. vychází, že musí být ohledně každého obžalovaného a ohledně každého

trestného činu dána otázka samostatná, neboť tento paragraf předpisuje úpravu hlavní otázky právě jen ohledně jednoho obžalovaného a ohledně jednotlivého činu. (Srov. Storch, řízení trestní, díl II. str. 388). Porotcům musí býti vhodnými otázkami na jednotlivé spolupachatele dána možnost, by jejich výrokem jasně, úplně a bez vnitřního rozporu byla zjištěna vina nebo nevina každého obžalovaného pro každý jeho čin zvlášť, a právě proto jest vhodné, by při obžalobou tvrzeném spolupachatelství více osob byli porotcové při rozhodování o vině každého spolupachatele volni a by případným rozdílným zodpověděním otázek na jednotlivé obžalované nezavinili vnitřní rozpor svého výroku, jenž by nastal při uvedení všech pachatelů v otázce v tom případě, že by otázky na jednotlivé pachatele s výslovným uvedením druhých spolupachatelů byly zodpovězeny různě; tu by výrok porotců v jedné otázce kladně zodpověděné přisvědčoval na činnosti každého ze spolupachatelů tam uvedených, v další otázce záporně zodpověděné by však vylučoval vinu jednoho z těchto spolupachatelů a tím po případě i spoluúčast jeho na činu po skutkové stránce, kterou v jiné otázce zjistil. Podstatou hlavní otázky podle předpisu § 318 tr. ř. jest, zda právě ten obžalovaný, na něhož zní dotyčná otázka, spáchal trestný čin za vinu mu kladený. Předmět tohoto zjištění jest však v otázce dostatečně vyznačen i bez jmenovitého uvedení případných spolupachatelů, nanejmen, ano spolupachatelství vlastně není ani jinou formou trestné viny než pachatelství jednotlivcovo; vychází jen ze zjištění pachatelstva více osob dohromady nebo společně a takto i § 70 slov. tr. zák. určuje jen pojem »pachatelů, kteří trestný čin dohromady nebo společně spáchali«. Je proto s hlediska vyznačení zákonného znaku »pachatelství« správné, že jména případných dalších spolupachatelů nejsou v jednotlivých, na vinu jednoho každého z pachatelů svědčících otázkách uvedena, neboť jak vina, tak podle okolností i jména dalších pachatelů zjišťují se otázkami zvláštními a jen ze srovnání konečného výsledku jejich zodpovídání vyplyne pak i to, zda podle přesvědčení porotců každý jednotlivý obžalovaný spáchal trestný čin dohromady, pokud se týče společně s jinými pachateli a s kým, tedy i tu s pachateli spoluobžalovanými. Uvedení spolupachatelů podle jmen není však ani pro individualisaci činu jednotlivého pachatele okolností rozhodnou, jak má je na zřeteli předpis § 318 tr. ř. Pro vyznačení toho, zda čin byl spáchán dohromady s jinými, stačí úplně, pojme-li se do otázky, zda čin byl spáchán dohromady s jedním nebo s více pachateli, jak se i tu stalo. Touto úpravou I. otázky hlavní bylo zákonu plně učiněno zadost.

Porušení zákona v dávání otázek spatřuje zmatečnou stížnost dále v tom, že nebylo vyhověno návrhu obhajoby, by kontrolní otázkou byl vyjádřen zákonný znak obžalobou tvrzeného spolupachatelství, a to skutečnými poměry tomuto spolupachatelství odpovídajícími. I tu jest v dalších důvodech stížnosti účel kontrolní otázky vyznačen jen v tom směru, by konkrétně bylo uvedeno, s kým dohromady Jan M. zabil člověka. Zmatečnou stížnost přehlíží tu zákonem vytčený účel kontrolních otázek, jímž je, by určitý zákonný znak, do předchozí otázky pojatý, byl vyjádřen skutkovými poměry tomu odpovídajícími. Jest tedy kontrolní otázka jen doplňkem otázky, ke které byla dána, a to vzhledem

na jednotlivé zákonné znaky rozvedením jejich podle skutkových okolností, jež tyto zákonné znaky naplňují. Pojem pachatelstva všech, kdož trestný čin dohromady nebo společně spáchali (§ 70 slov. tr. zák.), naplní se teprve zjištěním pachatelství každého jednotlivého pachatele, ohledně něhož, jak již shora dovedeno, však nutno dáti jednotlivé zvláštní hlavní otázky, a nemá proto smyslu, by zjištění jmen spolupachatelů bylo učiněno předmětem, pouhé otázky kontrolní, neboť tím by žádný ze zákonných znaků skutkové podstaty, uvedené v hlavní otázce, nebyl na své skutkové složky rozveden; jmenovitě by nemohla býti právní stránka pachatelství více osob, jiné formy trestné viny jejich (pomocnictva) nikterak vyjádřena pouhým zjištěním jmen určitých spoluúčinkujících osob v kontrolní otázce, takže v tomto směru kontrolní otázka právem byla zamítnuta. Zmateční stížnost pak v jiném směru porušení předpisu § 323, třetí odst. tr. ř. neuplatňuje, jmenovitě nedovojuje jeho porušení v ten smysl, že měl býti zákonný znak pachatelství obžalovaného Jana M-a rozveden v kontrolní otázce skutečnostmi, jimiž by se mělo zjistiti, v čem právě toto jeho pachatelství a jen ono záleželo; v tomto směru by snad kontrolní otázka mohla míti význam, tuto případnou formální vadu však zmateční stížnost nevytýká, omezivši se na tvrzenou závalu pro neuvedení jmen spolupachatelů v kontrolní otázce, ve kterémžto směru však jest bezdůvodna. Pokud obhájce obžalovaného Jana M-a při roku zrušovacím zastával názor, že když ve zmateční stížnosti vytkl rozsudku s hlediska čís. 6 § 344 tr. ř. vadnost pro nepřipuštění kontrolní otázky, smí při zrušovacím roku výtku tu prováděti i v tom dalším směru, jímž se v písemné zmateční stížnosti nezabýval, — nelze mu dáti za pravdu. Důvod zmatečnosti podle řečené stati zákona je z těch, jež jsou povahy formální; jako takový nemůže býti při zrušovacím roku prováděn jinak a šíře, než se stalo v písemném provedení zmateční stížnosti (§ 285 tr. ř. a § 1 čís. 2 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878). Výrok porotců kladným zodpovídáním prvních tří otázek, znějících na pachatelství každého z obžalovaných, zjišťuje, že každý z nich byl pachatelem dohromady s jedním nebo s více pachateli, je tudíž ve výsledku tohoto celkového výroku zjištěno, že trestný čin spáchali dohromady (§ 70 slov. tr. zák.). Jasným zodpovídáním všech těchto tří otázek jest tedy dosaženo toho, čeho se domáhá obhajoba M-ova návrhy na doplnění otázek ve směrech zmateční stížností vytýkaných, uvedením jmen spolupachatelů. Pokud by proto v další výtce, že vnesena byla nesprávnými otázkami do rozhodování porotců nejasnost, spatřovati se měl uplatněným i důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 9 tr. ř. pro nejasnost výroku porotců, postrádá i tu zmateční stížnost oprávnění, neboť výsledkem rozhodnutí porotců o jednotlivých otázkách jest určité a jasné zjištění společného pachatelství všech tří obžalovaných ve smyslu § 70 slov. tr. zák.

Dovolávajíc se předpisu § 322 tr. ř., shledává zmateční stížnost porušení zákona v tom, že okolnosti polehčující a přitěžující, jež prý vzhledem k předpisu § 89 tr. zák. slov. při trestu smrti a při možnosti jeho záměny v doživotní nebo i v patnáctiletou káznici odůvodňují změnu trestní sazby a druhu trestu, nebyly učiněny předmětem otázek

porotcům. I tu jest zmateční stížnost na omylu. Z předpisu § 344 čís. 12 tr. ř., jenž stanoví hmotnou zmatečnost, vykročil-li soud při vyměřování trestu z mezí zákonné trestní sazby, pokud se zakládá na přitěžujících a polehčujících okolnostech v zákoně jmenovitě uvedených, podává se zcela zřetelně, že i v § 322 tr. ř. má zákon na zřeteli jen takové zvláštní přitěžující nebo polehčující okolnosti, které již podle zákonného ustanovení o samém trestném činu jmenovitým jich uvedením v dotyčném ustanovení podmiňují změnu trestní sazby. Zjištění jich patří k samé zákonné skutkové podstatě trestného činu a jsou zákonným skutkovým znakem, jenž odlišuje dotyčný, těmito okolnostmi blíže určený čin již podle samého zákona ve směru větší nebo menší trestnosti od méně nebo více trestného činu téhož druhu, s nímž jinak má ostatní znaky skutkové podstaty společné. Jediné zjištění takového zákonného základu pro určení trestní sazby, podle níž jest pak porotnímu soudu vyměřiti trest volnou úvahou a volným hodnocením všeobecných okolností přitěžujících a polehčujících, spadá do pravomoci porotců, nepřisluší jim však zjišťovati všeobecné okolnosti polehčující a přitěžující, zvláště any takové okolnosti ve slovenském trestním právu, podle něhož bylo v souzeném případě trest vyměřiti, ani ve všeobecné části trestního zákona nejsou vytčeny, jsouce vůbec ponechány úplné volnému zjištění soudcovskému. Nehledíc ani k tomu, nejde při záměně trestu smrti podle § 91 tr. zák. slov. v doživotní káznici nebo podle § 92 téhož zákona v patnáctiletou káznici vůbec o změnu trestní sazby, neboť trest se vyměřuje podle trestní sazby stanovené na trestný čin v zákoně, tedy při § 278 tr. zák. na základě zákonné sazby trestu smrti. Dochází ovšem při použití obojího ustanovení ke změně druhu trestu smrti v trest káznice. Ani tato záměna však není výsledkem pouhého zjištění okolností na výměru trestu vliv majících, na základě něhož by ke změně této buďto podle zvláštních, na tento trestný čin, aneb aspoň podle všeobecných, na výměru trestů se vztahujících předpisů zákona dojiti muselo, nýbrž je změna ta výsledkem volné úvahy soudu o významu a o váze těchto okolností, takže ani změnu druhu trestu nezakládají okolnosti takové již po zákonu, nýbrž teprve podle soudcovského volného jejich uvážení, a nelze proto zjištění jejich učiniti předmětem otázek porotcům, ani se zřetelem k tomu, že volné zjištění a volné ocenění jejich váhy má pak při dovoleném použití mimořádného práva zmírňovacího a zaměňovacího v zápětí změnu druhu trestu. Ostatně nejsou §§ 91 a 92 slov. tr. zák. ve své podstatě ničím jiným, než svéráznou, i na trest smrti rozšířenou úpravou otázek, které pro všechny jiné sazby trestní a stupně jednotlivých druhů trestu, vyjmouc trest smrti řeší v českém právu § 338 tr. ř. a §§ 54 a 266 tr. zák.; ani tu však zjištění okolností rozhodných pro volné použití těchto zákonných předpisů není předmětem otázek na porotce, a nemůže proto jím býti ani v tom případě, kde se má trest vyměřiti podle předpisů slovenského trestního zákona, jenž se liší od oněch předpisů práva v českých zemích platného jen zvláštní úpravou těchto otázek, nikoliv však zásadně. Vyvrácením této námitky padají i všechny důsledky, odvozované ve zmateční stížnosti M-ově z tvrzené potřeby, by zjištěny byly okolnosti přitěžující a polehčující samým výrokem porotců,

i ohledně toho, zda byl porotní soud oprávněn vyměřiti zákonný trest smrti beze zjištění oněch okolností výrokem porotců, zvláště pak přitěžující okolnosti, že obžalovaný Jan M. byl původcem zavraždění Margity V-ové. Těmito výtkami, jež jsou jen důsledkem řečeného nesprávného názoru, že jde vlastně při § 91 nebo 92 o jinou zákonnou trestní »sazbu« doživotní nebo patnáctileté káznice, již prý mělo býti použito, naznačuje zmateční stížnost i zmatečnost podle § 344 čis. 12 tr. ř., číselně ovšem neuvedenou. Uplatněním této zmatečnosti byla by ve své podstatě i výtka další, že by soud porotní podle předpisu § 24 slov. tr. zák. o nejdelším desítiletém trvání trestu »žaláře« nemohl nikdy vyměřiti trest těžkého žaláře doživotního nebo patnáctiletého, nýbrž ve shodě s § 22 slov. tr. zák. trest káznice nebo snad státního vězení do patnácti let. Pro tuto výtku však u obžalovaného Jana M-a není podkladu v rozsudkovém výroku, neboť u něho k výměře trestu na svobodě nedošlo, a jest tedy bezpředmětnou u něho otázka, v jakém druhu trestu a v jaké délce směl by mu býti vyměřen trest na svobodě. Pokud pak při této příležitosti srovnávány jsou předpoklady pro použití práva podle §§ 91 a 92 tr. zák. slov. u obžalovaného Jana M-a s ohledem na oba spoluobžalované, u nichž bylo těchto práv použito, nejde tu o uplatnění žádného z důvodů zmatečnosti v § 344 tr. ř. vytčených, nýbrž o provedení odvolání, o němž bude rozhodnouti po vyřízení zmateční stížnosti v neveřejném sezení. Vytýká-li dále zmateční stížnost obžalovaného Jana M-a zmatek podle § 344 čis. 11 tr. ř. proto, že podvod, spáchaný vylákáním asi 50.000 Kč na Margitě V-ové měl býti částkou 25.000 Kč posuzován podle práva platného v českých zemích, kde byl spáchán, neuvědomuje si, že by tímto rozdělením byl získán základ pro posuzování tohoto jako jednotný trestný čin souzeného podvodu podle dvojího zákonného ustanovení, což by pro obžalovaného bylo jistě nepříznivější, nežli jednotné podřadění celkového podvodu jen pod ustanovení § 383, druhý odst. slov. tr. zák., pod něž by spadalo již ono vylákání 25.000 Kč, jež se podle tvrzení zmateční stížnosti stalo na Slovensku. Není tudíž tvrzené porušení zákona obžalovanému na škodu a není proto ani oprávněn v tomto směru domáhati se nápravy v případný svůj neprospěch.

Týmž důvodem zmatečnosti domáhá se zmateční stížnost M-ova, by jeho účast na předstíraném sňatku byla kvalifikována za pouhý přestupek (snad § 333 tr. zák.) na místo účastenství na zločinu podvodu podle §§ 5, 197, 199 b) tr. zák., jednak tvrzením, že nebylo v průvodním řízení prokázáno, že obžalovaný M. měl v úmyslu poškoditi stát na jeho právu ověřovati manželství, a nebylo ani dokázáno, že měl v úmyslu vyhnouti se předstíraným sňatkem placení 50.000 Kč, tedy způsobiti V-ové hmotnou škodu, kterou obžaloba ani netvrdila, tím méně prokázala; dále je prý nalézací soud mylného názoru, domnívá-li se, že existuje se zřetelem k podvodu škoda nebo újma na dohlédacím právu úřadu nebo státu. Nepadá prý na váhu pro kvalifikaci tohoto skutku za zločin podvodu, že V-ová utrpěla újmu na svém právu pokládati se za manželku, neboť takové újmy na nehmotném právu zákonná ustanovení o podvodu neznají a jen tam, kde o takové nehmotné právo jde, výslovně je zákon uvádí. Zmateční stížnost je tu jednak

nepřípustná, jednak bezdůvodná. Porotcové kladným zodpověděním 108. otázky (39. hlavní) zjistili vinu obžalovaného Jana M-a v tom, že nastrojili radou a poučením zlý skutek Jana K-a, předstíraný obřad uzavření civilního sňatku mezi Janem M-em a Margitou V-ovou, k němu úmyslně příčinu zavedl a k vykonání jeho nadřezoval a pomáhal. Při skutku obžalovaného Jana K-e pak je zjištěno kladným zodpověděním příslušné otázky 106 (38. hlavní), že uvedením Margity V-ové v omyl měl stát utrpěti škodu na svém právu ověřovati platnost manželství a Margita V-ová na svém právu uzavřítí právoplatné manželství. Je-li takto zjištěn poškozovací úmysl Jana K-e jako pachatele a úmysl obžalovaného Jana M-a při spoluvíně na tomto skutku, jest v tom při těsném vztahu obou otázek i zjištění úmyslu M-ova na zkrácení oněch práv, uvedených v oné předchozí otázce, a zmateční stížnost proto svou výtkou jen nepřípustně brojí proti tomuto pro Nejvyšší soud závaznému zjištění skutkové náležitosti úmyslu, dokonce poukazem na výsledky průvodního řízení. Když však jest zjištěn úmysl poškoditi, jenž právě rozlišuje zločin podle §§ 197, 199 b) tr. zák. od pouhého přestupku podle § 333 tr. zák., je tím vyloučeno, by čin byl podřaděn jen pod toto zákonné ustanovení. Má-li dále zmateční stížnost za to, že k podvodu musil by býti prokázán úmysl porušiti práva hmotného rázu, přehlíží, že v pojmu podvodu podle § 197 tr. zák. uvedena jest vedle škody na majetku i škoda na jiných právech, takže ochrana práv rázu nemajetkového zákonem nejen není vyloučena, nýbrž naopak protikladem a výslovným vytčením jich vedle majetku zaručena. A právě z ustanovení § 199 tr. zák. jest zjevno, že podvodné poškozování práv nehmotných jest podle zákona trestné v určitých případech dokonce za zločin bez ohledu na číselnou výši škody. Pokud tedy zmateční stížnost vedle nepřípustné výtky, že není prokázáno, že obžalovaný M. měl v úmyslu vyhnouti se předstíraným sňatkem placení 50.000 Kč, tedy způsobiti V-ové hmotnou škodu, též namítá, že tuto škodu obžaloba ani netvrdila, tím méně prokázala, jest tato výtku — kromě toho, že jest bezpředmětná, poněvadž úmysl způsobiti tuto škodu nebyl předmětem otázky a rozhodnutí porotců při zločinu podvodu předstíraným sňatkem, i bezdůvodná, neboť k jeho skutkové podstatě stačí zjištění úmyslu poškoditi práva nehmotná a nevyžaduje se zjištění úmyslu způsobiti škodu hmotnou. Tu však zmateční stížnost uplatňuje pochybnosti o tom, zda jsou nehmotná práva státu a Margity V-ové, jak jsou v otázce na předstíraný sňatek uvedena, vůbec způsobilým předmětem poškození a tudíž i předmětem ochrany při zločinu podvodu. Sluší připustiti, že, ač má stát právo uzavíratí manželství civilní (což je patrně míněno v otázce a v rozsudku obratem »ověřovati platnost manželství«), nemohl býti na něm zkrácen tím, že si obžalovaný K. osoboval předstíratí takový úkon, neboť se tím neztenčila ani plnost práv státu ani možnost je uplatňovati. Čin obžalovaného Jana K-e, napodobení a předstírání obřadu uzavření civilního manželství, naplňuje jen první, objektivní náležitost skutkové podstaty § 199 písm. b., tr. zák., kdežto další skutkový znak zločinu podvodu, úmysl způsobiti škodu na právech státu, nemohl býti naplněn žádným konkrétním obsahem. Za to však marně se snaží zmateční stížnost popřít i zákonnou možnost

poškození Margity V-ové. Jest přece nepochybné, že mimo její očividné poškození rázu majetkového, jež obžaloba a důsledkem předpisu § 318 tr. ř., ovšem i otázky opomenuly vzítí v úvahu, mohly býti fingo-
vaným sňatkem vzbuzeny u Margity V-ové mylné představy o jejich právech a povinnostech k určité osobě — manželu — rázu nehmotného, jež právoplatně uzavřený sňatek podle zákonných ustanovení a podle společenských řádů pro manželku s sebou přináší a jež netřeba pro jejich notoričnost blíže vypočítávati a jejich důležitost a význam pro život ženy doličovati. Proti nim stojí osobní volnost a nezávislost osoby svobodné, právní statek nejvyšší cenný a právem plně chráněný, jehož se osoba ve sňatek vstupující vzdává právě jen právoplatně uzavřeným sňatkem a v jehož užívání vzbuzením omylu o uzavření platného manželství dotyčná osoba nepochybně jest aneb aspoň může býti omezena a zkrácena, takže jest způsobitelným předmětem poškození ve smyslu ustanovení a podvodu. Jest zřejmo, že obžaloba a v důsledku toho i otázka, výrok porotců a rozsudek mají v obratu o právu Margity V-ové uzavřítí právoplatné manželství na zřeteli soubor všech těchto práv, jichž by se jednak vzdávala, jednak však jiných nabývala právě jen a jinak než uzavřením právoplatného manželství, takže jde tu o statky právní, jež lstivým předstíráním platně uzavíraného sňatku mohly býti poškozeny a jsou proto předmětem ochrany při zločinu podvodu. Popíraný skutkový jeho znak jest tudíž dán v této části rozsudkového výroku a nelze proto ani v tomto bodě přes výše řečenou závadu ohledně práva státu zmateční stížnosti obžalovaného Jana M-a vyhověti a tento čin kvalifikovati za spoluvinu na pouhém přestupku. Částečně ne podle zákona provedenou, v ostatních bodech pak bezdůvodnou zmateční stížnost obžalovaného Jana M-a bylo tedy v celém rozsahu zavrhnouti.

Pro přísahu svědka Egona E-a, popřípadě pro připamatování svědka na ni při opětovném jeho výsledku uplatňuje zmateční stížnost Jana K-e důvod zmatečnosti podle § 344 čis. 4 tr. ř. s poukazem na vyšetřování pro zločin, proti svědku prý vedené. Trestní věci, které byly proti svědku Egonu E-ovi vedeny, staly se porotnímu soudu známými teprve dne 23. května 1928, kdy podle záznamu v protokolu byly přečteny spisy krajského soudu v Jičíně č. Tk XIII 1016/27 pro zločin podle § 99 tr. zák. a Tk XII 225/28 pro zločin podvodu. Jediné tyto trestní věci mohly by přijíti v úvahu pro zkoumání, zda byl svědek E. v době výsledku vyšetřován pro zločin, čímž by podle § 170 čis. 2 tr. ř. byl pod zmatečností vyloučen z přísahy. Než se staly tyto trestní věci porotnímu soudu známými, neměl porotní soud příčiny, by vyloučil přísahu svědkovu, neboť důvody vyloučení přirozeně musí býti soudu známy před jeho rozhodováním. Svědek Egon E. byl však i po zjištění obsahu těchto spisů následujícího dne 24. května 1928 upozorněn na přísahu již dříve složenou, což by ovšem mohlo obhajobě dáti příčinu k uplatnění onoho důvodu zmatečnosti, neboť tehdy ony trestní věci byly soudu porotnímu již známy. Avšak v této době nebylo již proti Egonu E-ovi vedeno ani přípravné vyhledávání v žádné z obou trestních věcí, neboť ve věci pro zločin podle § 99 tr. zák. bylo zastaveno usnesením dne 26. ledna 1928, ve věci pro zločin podvodu pak usne-

sením z 10. května 1928. V oné věci podal ovšem soukromý účastník Josef K. dne 16. dubna 1928 proti Egonu E-ovi návrh ve smyslu § 48 čis. 2 tr. ř., by proti němu bylo zavedeno přípravné vyšetřování podle § 99 tr. zák. O tomto návrhu nebylo však v době přísahy svědka pokud se týče v době, kdy byl upozorněn na složenou přísahu, sborovým soudem druhé stolice ještě rozhodnuto, a nebylo tedy nařízeno, by se přípravné vyšetřování zahájilo, ani nebyl Egon E. dán v obžalovanost. Když tedy bylo již v době přísahy proti němu zastaveno přípravné vyhledávání — jež by ostatně ve smyslu rozhodnutí nejvyššího soudu sb. n. s. č. 1611 překážku přísahy podle § 170 čis. 2 tr. ř. ani nezakládalo —, přípravné vyšetřování však na žádost poškozeného v době, kdy byl na přísahu upozorněn, vedeno ještě nebylo, nebylo tu vytýkané překážky, by Egon E. nebyl na složenou přísahu upamatován a není tudíž opodstatněn důvod zmatečnosti podle § 344 čis. 4 tr. ř., jenž jest na tomto základě ve zmateční stížnosti K-ově uplatněn. I zmateční stížnost obžalovaného Jana K-e, podobně jako předchozí zmateční stížnost, vytýká důvodem zmatečnosti podle § 344 čis. 6 tr. ř., že nebyla dána ohledně všech tří obžalovaných jediná otázka tak, jak obžaloba jejich činnost uváděla, ačkoliv prý nemůže býti dána otázka jinak, nežli podle obžaloby; tvrdí dále, že když byla dána o každém ze spoluobžalovaných hlavní otázka zvláštní, měla prý býti tak sestavena, by v každé otázce byli výslovně jmenováni spolupachatelé, a vidí ve 2. otázce, tak jak byla dána ohledně stěžovatele bez určitého pojmenování spolupachatelů, porušení § 318 tr. ř. tvrdíc, že v úpravě otázek jest jejich doslov nejasný a pachatele neindividualisuje. Tu stačí poukázati na vývody, jimiž byly vyvráceny obdobné námitky již při zmateční stížnosti obžalovaného Jana M-a. Vytknuta jest dále ve zmateční stížnosti obžalovaného K-e nedostatečná individualisace jeho činu pro alternativní doslov hlavní otázky ohledně způsobu zabití Margity V-ové (jedem, uškrcením nebo jiným způsobem). Srovnávajíc doslov otázky s výsledky průvodního řízení o tom, zda jest dokázána vražda jedem či jiným způsobem, uplatňuje zmateční stížnost v této souvislosti i nejasnost výroku porotců, spadající pod důvod zmatečnosti podle § 344 čis. 9 tr. ř. Vady ve smyslu tohoto ustanovení nelze však dovozovati porovnáváním hmotného obsahu jednotlivých otázek, k nimž porotci přisvědčili, s výsledky hlavního přeličení, jmenovitě nelze se dovolávati toho, zda byla nebo nebyla dokázána určitá, by i jen alternativně uvedená skutečnost; to jest nepřipustné oceňování důkazů, a nespadá pod žádný ze zmatečků podle § 344 tr. ř. Odpověď porotců třeba přezkoumávati jako celek a není výrok jejich nejasný, zjišťuje-li že jsou tu všechny zákonné skutkové znaky určitého trestného činu, což zmateční stížnost nepopírá, a je-li čin (skutek) tak jasně označen, by byl dostatečně individualisován. Předpisy pro zajištění této dostatečné individualisace obsahuje § 318 tr. ř. a nezachování jich jest ohroženo sankcí důvodu zmatečnosti podle § 344 čis. 6 tr. ř.; proto jen s hlediska tohoto důvodu zmatečnosti lze zkoumati, zda otázka vyhovuje onomu předpisu při alternativním poznačení způsobu, jak trestný čin byl spáchán. I tu však sluší otázku zkoumati jako celek. V souzeném případě otázka označuje zřetelně skutek, jenž se obžalovanému klade za vinu, že zabil do-

hromady s jedním nebo s více pachateli Margitu V-ovou, a uvádí při tom všechny zákonné znaky trestného činu obžalovanému za vinu kladeného, jmenovitě úmysl předem uvážený, ke vraždě potřebný. Označuje však dále zřetelně i místo a čas trestného činu takovým určitým způsobem, že jest nepochybně vyloučeno, že by stěžovatel v otázce té označený mohl podruhé býti stíhán pro zabití Margity V-ové, jež se stalo podle otázky u V. na Slovensku dne 16. července 1926. Účelem individualisace podle § 318 tr. ř. jest však právě zjistiti osobitost činu za účelem zajištění neporušitelnosti zásady »ne bis in idem«. Tuto individualisaci neruší, byl-li v otázce alternativně uveden způsob činnosti ve smyslu obžaloby (podle níž čin v otázce uvéstí prikazuje totéž ustanovení zákona), když se tato činnost vztahuje k témuž podmětu, k témuž předmětu a k těmže okolnostem dle místa a času čin jinak pevně určujícím, takže o jeho totožnosti pochybností býti nemůže. Byla-li snad činnost více pachatelů, přicházející v úvahu podle výsledků dokazování, a podle toho i v hlavní otázce uvedená, dělena mezi ně a chtěl-li míti stěžovatel konkretisován právní znak spolupachatelství, obsažený v otázce ve slovech »dohromady s jedním nebo více pachateli« vytýčením určitě označené činnosti vlastní, zabezpečil mu zákon možnost tohoto zjištění připuštěním návrhu na dodatkovou otázku ve smyslu § 323, 3. odst., 2. věta tr. ř., která mohla právě tomuto účelu posloužiti. Takovou otázku však tento obžalovaný nenavrhoval a nemůže si proto jen s hlediska § 318 tr. ř. stěžovati, že účelu, o který mu tu zřejmě jde, nebylo dosaženo již úpravou hlavní otázky, pro kterou zákon konkretisaci určitého skutkového znaku trestného činu nepředpisuje, pamatuje tu jen na jeho individualisaci a na vytčení zákonné skutkové podstaty. Jak výše dovedeno, byl však čin i při alternativním uvedení způsobu činnosti obžalovaného K-e dostatečně individualisován v otázce určitě uvedenými skutečnostmi, účelu v § 318 tr. ř. zamýšleného bylo tak plně dosaženo a výtky pro domnělé porušení předpisu uv. § jsou tedy neodůvodněné.

Zmateční stížnost vytýká v této souvislosti nejasnost výroku porotců ohledně místa spáchání činu, na němž závisí upotřebením toho kterého trestního zákona. Ve 3. hlavní otázce však jest vyznačeno jediné místo činu (Ve V. na mýtině v lese pod Krivánem u Bílého Váhu), takže není v otázce té pochybností pro místní střet trestních zákonů, naopak místo činu jest tu zjištěno výlučně v území platnosti slovenského trestního zákona. Pokud se táž nejasnost vytýká ohledně 3., 6. a 7. otázky eventuální, činí tak K. u posledních dvou otázek nepřipustně již proto, že tyto dvě otázky se stěžovatele vůbec netýkají, nýbrž druhých dvou spoluobžalovaných; ohledně 3. eventuální otázky jest však výtka ta bezpředmětná, poněvadž k zodpovězení této otázky porotci vůbec nedošlo, tato otázka a odpověď na ni není základem rozsudku, a byť tedy v této otázce nebylo určitě udáno místo spáchaného činu, ježto jest označeno slovy »v P. nebo jinde«, nemohla tato případná formální vada v úpravě otázky působiti na rozhodnutí způsobem obžalovanému nepříznivým (§ 344 odst. druhý tr. ř.). Zmateční stížnost má za to, že tyto eventuální otázky měly určit, kdo z obžalovaných jest pachatelem, kdo návodcem a kdo pomocníkem. Tu přehlíží, že

byly to otázky eventuální, jichž zodpovězení mohlo dojít jen po záporném zodpovězení hlavních otázek, a nemohly proto sloužit na značenému účelu rozlišení stupně trestné viny u jednotlivých pachatelů v případě přisvědčení na hlavní otázky, kdy již k zodpovídání eventálních otázek vůbec dojít nesmělo. Ve II. hlavní porotci kladně zodpověděné otázce jest činnost K-ova vyznačena jasně jako pachatelství dohromady s jinými pachateli, tudíž ve smyslu § 70 slov. tr. zák., což jest i pro rozhodování Nejvyššího soudu závazným. Chtěla-li obhajoba K-ova zajistiti si i pro případ kladného zodpovězení druhé hlavní otázky u Nejvyššího soudu přezkoumání toho, čím je pojem pachatelstva u K-e naplněn, bylo již poukázáno shora na možnost návrhu příslušné dodatkové otázky ve smyslu § 323, 3 odst., 2. věta tr. ř., který však učiněn nebyl. Že nebyla taková otázka dána z moci úřední, nečiní rozsudek zmatečným (srovnej Storch, řízení trestní II. díl, str. 396). Pokud tedy z výtky o eventuálních otázkách lze vyčísti i námitku, že nebyl výrokem porotců jasně zjištěn stupeň viny obžalovaného K-e (pachatelství či účastenství), neobstojí tato výtka vzhledem k jasnému výroku ve druhé hlavní otázce, podle něhož obžalovaný K. zabil v úmyslu předem rozváženém Margitu V-ovou dohromady s jinými pachateli, a jest tedy zjištěno jeho pachatelství ve smyslu § 70 tr. zák. slov. Důvodem zmatečnosti podle § 344 čís. 8 tr. ř. tvrdí se zmatečnost poučení předsedova o otázkách, jež prý se ohledně účastenství stalo jen s hlediska slovenského, nikoliv s hlediska obojího trestního zákona. K přezkoumání této výtky nelze Nejvyššímu soudu přistoupiti již proto, že není obsah právního poučení předsedova zjištěn ve smyslu § 325 odst. první tr. ř. na žádost stran v protokole o hlavním přeličení. Tímto předpisem dává zákon stranám možnost, by si zajistily základ pro výtky, chtějí-li právní poučení napadati, ježto jinak oprávněnost těchto výtek přezkoumati nelze. Nezajistil-li si, jak jest v předkládací zprávě porotního soudu zjištěno, obhájce tento základ žádostí o protokolování vytýkaného poučení, nelze oprávněnost uplatněného důvodu zmatečnosti podle § 344 čís. 8 tr. ř. přezkoumati a jest vytýkán bezzákladně. Pod důvodem zmatečnosti podle § 344 čís. 9 tr. ř. vytýká zmateční stížnost K-ova za nejasnost a za vnitřní rozpor výroku porotců v podstatě totéž, co již nahoře bylo obšírně vyvráceno při zmateční stížnosti M-ově, zda totiž jest odpovědi porotců na otázky o jednotlivých pachatelích, stylisované bez výslovného vyjmenování spolupachatelů, zjištěna nepochybně i společná účast všech tří obžalovaných na vraždě. Jak již bylo uvedeno, nutno podle § 318 a násl. tr. ř. zjistiti vinu každého pachatele jednotlivě a zvlášť. Rozhodnutím porotců o vině jednotlivých pachatelů při otázkách na ně se vztahujících, kde jsou pachatelé výslovně vyjmenováni, jest určité a bez vnitřního rozporu zjištěno i to, co chce mít zjištěno zmateční stížnost, že všichni tři spoluobžalovaní na vraždě Margity V-ové dohromady jako pachatelé byli účastnění, a není tudíž ve výroku porotců nejasnosti, tím méně vnitřního rozporu. Jsou tedy všechny formální důvody zmatečnosti, pokud jsou ve zmateční stížnosti K-e provedeny po zákonu, bezdůvodné a bylo jeho zmateční stížnost ve všech těchto bodech zavrhnouti.

Naproti tomu z výtek, jež jsou uvedeny pod důvodem zmatečnosti

podle § 344 čís. 12 tr. ř. (při němž bez bližšího odůvodnění jsou zbytečně citovány i zmatky podle čís. 4 a 11 uv. §) jest odůvodněna ona, jež poukazem na zákon z 18. prosince 1919, čís. 1/1920 Sb. z. a n. domáhá se toho, by bylo slovenského trestního zákona plně použito i při výměře trestu. Soud porotní vyměřil K-ovi trest podle § 278 slov. tr. zák. se zřetelem na §§ 96, 98, 99 a s použitím § 91 téhož tr. zák. prý podle zákona z 15. dubna 1920, čís. 284 Sb. z. a n. doživotním těžkým žalářem, tudíž druhem trestu, který slovenský trestní zákon nezná. Podle toho, že citoval tu tento zákon o poměru trestu v území různého práva, jest zřejmo, že měl soud porotní za to, že tento zákon stanovil všeobecně poměr trestů i pro ukládání trestu. Soud porotní při tom přehlédl, že jen § 1 onoho zákona má ustanovení o ukládání trestu, a i tu jen pro ty případy, v nichž v některém zákoně nebo nařízení, platném také pro oblast trestního práva uherského, jest stanoven jen některý z trestů uvedených v trestním zákoně ze dne 27. května 1852, čís. 117 ř. zák.; ovšem i tu stanoví zákon, že v oblasti práva dříve uherského mají se uložit na místo trestů stanovených v zákoně trestním dříve rakouském tresty, uvedené ve slov. trest. zákoně, a ani tu nepředpisuje, že by se měly ukládati v oblasti trestního zákona slovenského tresty uvedené v trestním zákoně, platném v českých zemích. Jinak pak platí tento zákon jen pro výkon trestu v území jiného práva trestního, než podle kterého byl v rozsudku trest vysloven. Jmenovitě i jeho § 2, který tu porotní soud zřejmě měl na zřeteli, stanoví jen pravidlo, že káznice jakožto trest podle práva uherského uložený má býti vykonána mimo oblast tohoto práva jako těžký žalář podle trestního zákona ze 27. května 1852, čís. 117 ř. zák. ve státní trestnici. Nechává tedy tento zákon naprosto nedotčenu otázku ukládání trestu podle toho kterého práva, jmenovitě pak nedotýká se ukládání trestu ani v těch případech, kde se řízení trestní pro trestný čin spáchaný v tuzemsku koná u jiného soudu než u soudu místa spáchaného činu. Tato otázka rozřešena jest zákonem z 18. prosince 1919, čís. 1/1920 Sb. z. a n., podle něhož (srov. ustanovení čl. I. čís. 5 a čl. II. čís. 3) musí v těchto případech býti čin posuzován a trestán podle trestních zákonů, platných na místě činu. Podle toho musí soud v území českého práva trestního, soudí-li trestný čin spáchaný v oblasti trestního práva slovenského, a má-li podle něho jako nejtěžšího i trest vyměřiti, použiti i při výměře trestu všech ustanovení slovenského trestního práva, uložit i tudíž i trest v onom druhu trestu, který pro tyto případy předpisuje trestní zákon slovenský. V souzeném případě byl podle zjištění porotců trestný čin, podle něhož má se K-ovi trest vyměřiti, spáchán v území platnosti trestního zákona zák. čl. V/1878. Nutno tedy plně použiti všech ustanovení tohoto trestního zákona, jmenovitě též při záměně zákonného trestu smrti podle § 91 slov. tr. zák. vyměřiti trest správně jen doživotní káznici. Není ovšem vyloučeno, že tento trest v důsledku ustanovení zákona čís. 284/1920 Sb. z. a n. bude vykonáván na území platnosti trestního zákona ze 27. května 1852, čís. 117 ř. zák. jako těžký žalář. To však nemůže přijíti v úvahu již při výměře trestu, pro niž platí jedině citované ustanovení zákona čís. 1/1920 Sb. z. a n. Zmateční stížnost poukazující na tento zákon, domáhá se toho, by trest

byl vyměřen úplně dle slovenského trestního zákona. Po stránce formální jest, jak dovedeno, tato žádost oprávněna. Jest pravda, že sotva lze zjistiti hmotnou újmu, která by stěžovateli fakticky mohla vzejíti z toho, že byl mu nesprávně uložen trest těžkého žaláře, nebo, kdyby trest káznice měl býti vykonáván v území platnosti českého trestního zákona, musí býti stejně vykonáván podle zák. čís. 284/1920 Sb. z. a n. jako těžký žalář a naopak zase i těžký žalář musil by býti vykonán na Slovensku podle onoho ustanovení jako trest káznice. Srovnají-li se však příslušná ustanovení zákonná o obojím druhu trestu, objeví se káznice ve světle těchto ustanovení jako trest oproti těžkému žaláři mírnější již pro nepřipustnost jakéhokoliv zostření, jež naopak pro těžký žalář jest zákonem z 15. listopadu 1867, čís. 131 ř. zák. výslovně přikázáno. Porotní soud neuznal sice na zostření trestu těžkého žaláře, ale tím, že neuložil podle zákona ten trest, při němž možnost zostření již samým zákonem jest vyloučena, jeví se aspoň pojmově zákon porušen v neprospěch obžalovaného i po materiální stránce. Právem se tedy domáhá zmateční stížnost uložení trestu podle slovenského trestního zákona, i bylo proto nutno vyhověti uplatněnému důvodu zmatečnosti podle § 344 čís. 12 tr. ř. a na základě §§ slovenského trestního zákona, citovaných v rozsudku I. stolice, avšak s pominutím poukazu na zákon čís. 284/1920 Sb. z. a n. vysloviti, že na místo uloženého trestu těžkého žaláře nastupuje trest káznice. Tím ovšem padají všechny (další, ovšem mylné) výtky o domnělém překročení zákonem stanoveného nejdelšího trvání trestu »žaláře«, které zmateční stížnost v dalších vývodech provedení tohoto důvodu zmatečnosti nesprávně odvozuje ze záměny a stotožnění trestu »těžkého žaláře« podle práva dříve rakouského za pouhý »žalář« ve smyslu §§ 20 a 24 tr. zák. dříve uherského. Opatření o změně uloženého trestu patnácti let těžkého žaláře na patnáct let káznice bylo nutno z úřední moci na základě §§ 290 a 350 tr. ř. učiniti i o trestu uloženém obžalovanému Mikuláši S-ému, třebaž zmateční stížnost nepodal.

Čís. 3412.

Porušení předpisů §§ 120 druhá věta, 126, 222 druhý odstavec tr. ř. není zmatkem čís. 3 § 281 tr. ř.

Povinností soudu jest, by stejně jako v příčině jiných průvodních prostředků i věrohodnost a průvodní moc znaleckého posudku zkoumal pečlivě a svědomitě (druhý odst. § 258 tr. ř.), nerozhoduje ani tu o otázce, zda jest tu kterou skutečnost považovati za prokázanu, podle zákonných pravidel průvodních, nýbrž jen podle svého volného přesvědčení, získaného svědomitým zkoumáním všech pro a proti přednesených průvodních prostředků.

Odchýlil-li se soud od posudku znalce, stačí (§ 270 čís. 5 tr. ř.), jsou-li v rozsudkových důvodech nastíněny úvahy, na jichž základě soud neshledal znalecův posudek přesvědčivým a pro sebe závazným.

Srážka automobilu s cyklistou.